

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2015. szeptember 10. *

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés — Joghatóság és a határozatok végrehajtása polgári és kereskedelmi ügyekben — 44/2001/EK rendelet — Az 5. cikk 1. pontja — Szerződés vagy szerződéses igény esetén irányadó joghatóság — Az 5. cikk 3. pontja — Joghatóság jogellenes károkozással kapcsolatos ügyekben — 18–21. cikk — Egyedi munkaszerződések — Társaság ügyvezetőjének szerződése — A szerződés megszűnése — Indokok — Megbízás nem megfelelő teljesítése és jogellenes cselekmény — Megállapítási és kártérítési kereset — Az »egyéni munkaszerződés« fogalma”

A C-47/14. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia) a Bírósághoz 2014. január 30-án érkezett, 2014. január 24-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Holterman Ferho Exploitatie BV**,

a **Ferho Bewehrungsstahl GmbH**,

a **Ferho Vechta GmbH**,

a **Ferho Frankfurt GmbH**

és

Friedrich Leopold Freiherr Spies von Büllenheim

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: M. Ilešič tanácselnök, A. Ó Caoimh, C. Toader (előadó), E. Jarašiūnas és C. G. Fernlund bírák,

főtanácsnok: P. Cruz Villalón,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2015. január 21-i tárgyalásra,

* Az eljárás nyelve: holland.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Holterman Ferho Exploitatie BV, a Ferho Bewehrungsstahl GmbH, a Ferho Vechta GmbH és a Ferho Frankfurt GmbH képviselőjében P. A. Fruytier advocaat,
- F. L. F. Spies von Büllersheim képviselőjében E. Jacobson és B. Verkerk advocaten,
- a német kormány képviselőjében T. Henze és J. Kemper, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében A.-M. Rouchaud-Joët, M. Wilderspin és G. Wils, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2015. május 7-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet (HL 2001. L 12., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 42. o.; helyesbítések: HL 2006. L 242., 6. o., HL 2011. L 124., 47. o.) 5. cikke 1. és 3. pontjának, II. fejezete 5. szakaszának (18–21. cikk), valamint 60. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet az egyrészt a Holterman Ferho Exploitatie BV (a továbbiakban: Holterman Ferho Exploitatie), a Ferho Bewehrungsstahl GmbH (a továbbiakban: Ferho Bewehrungsstahl), a Ferho Vechta GmbH (a továbbiakban: Ferho Vechta), valamint a Ferho Frankfurt GmbH (a továbbiakban: Ferho Frankfurt) (a továbbiakban együttesen: a négy társaság), másrészt pedig F. L. F. Spies von Büllersheim között ezen utóbbinak az említett társaságok ügyvezetőjeként fennálló felelősségének megállapítására, valamint kártérítés és kamatok megfizetésére kötelezésére irányuló kérelem tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A Brüsszeli Egyezmény

- 3 Az új tagállamok csatlakozásáról szóló egyezményekkel módosított, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló, 1968. szeptember 27-i Brüsszeli Egyezmény (HL 1972. L 299., 32. o.; a továbbiakban: Brüsszeli Egyezmény) 5. cikkének szövege a következő:

„A valamely szerződő államban lakóhellyel rendelkező személy más szerződő államban is perelhető:

1. ha az eljárás tárgya szerződés vagy szerződéses igény, akkor a kötelezettség teljesítésének helye szerinti bíróság előtt; egyedi munkaszerződés esetén azon hely bírósága előtt, ahol a munkavállaló rendszerint a munkáját végzi; amennyiben a munkavállaló munkáját rendszerint nem ugyanazon országban végzi, a munkáltató annak a helynek a bírósága előtt is perelhető, ahol az a telephely, amely a munkavállalót alkalmazta, található vagy található volt [nem hivatalos fordítás] ;

[...]”.

A 44/2001 rendelet

- 4 A 44/2001 rendelet (13) preambulumbekkezdése kimondja:

„A biztosítási, fogyasztói és munkaszerződésekkel kapcsolatban a gyengébb felet az érdekeinek megfelelő, az általános szabályoknál kedvezőbb joghatósági szabályokkal kell védelemben részesíteni.”

- 5 A 44/2001 rendelet 5. cikkének szövege a következő:

„Valamely tagállamban lakóhellyel rendelkező személy más tagállamban az alábbiak szerint perelhető:

1. a) ha az eljárás tárgya szerződés vagy szerződéses igény, akkor a vitatott kötelezettség teljesítésének helye szerinti bíróság előtt;
 - b) e rendelkezés értelmében, eltérő megállapodás hiányában a vitatott kötelezettség teljesítésének helye:
 - ingó dolog értékesítése esetén a tagállam területén az a hely, ahol a szerződés alapján az adott dolgot szállították, vagy le kellett volna szállítani,
 - szolgáltatás nyújtása esetén a tagállam területén az a hely, ahol a szerződés szerint a szolgáltatást nyújtották, vagy kellett volna nyújtani;
 - c) amennyiben a b) pont nem alkalmazható, az a) pontot kell alkalmazni;
2. [...]
3. jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyekben annak a helynek a bírósága előtt, ahol a káresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet;

[...]”.

- 6 A 44/2001 rendelet II. fejezetének a „Joghatóság egyedi munkaszerződéseknel” címet viselő 5. szakasza részét képező 18. cikkének (1) bekezdése a következőt írja elő:

„A 4. cikk és az 5. cikk 5. pontjának sérelme nélkül az egyedi munkaszerződéssel kapcsolatos ügyekben a joghatóságot e szakasz határozza meg.”

- 7 Ugyanezen rendelet 20. cikkének (1) bekezdése ekként rendelkezik:

„A munkaadó kizárólag annak a tagállamnak a bíróságai előtt indíthat eljárást, ahol a munkavállaló lakóhelye található.”

- 8 A 44/2001 rendelet 60. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„E rendelet alkalmazásában a társaság vagy más jogi személy, illetve természetes vagy jogi személyek társulása azon a helyen rendelkezik székhellyel, ahol:

- a) létesítő okirat szerinti székhelye;

- b) központi ügyvezetése; vagy
- c) üzleti tevékenységének fő helye található.”

A holland jog

- 9 A polgári törvénykönyv (Burgerlijk Wetboek, a továbbiakban: BW), tartalmazza a „Jogi személyek” címet viselő 2. könyvet, amelynek 2:9. cikke a következőket írja elő:

„(1) A jogi személlyel szemben valamennyi vezető tisztségviselő köteles feladatkörét megfelelően ellátni. Ebbe a feladatkörbe beletartoznak mindazok az adminisztratív feladatok, amelyeket törvény vagy létesítő okirat nem ruház egy vagy több másik vezető tisztségviselőre.

(2) Valamennyi vezető tisztségviselő felelős az általános üzletmenetért. Teljes egészében felelős a nem megfelelő irányítás következményeiért, kivéve ha – figyelemmel különösen a másokra ruházott feladatokra – semmilyen komoly kifogást nem lehet vele szemben támasztani, és a nem megfelelő irányítás következményeinek elhárítására irányuló intézkedések elfogadása során nem járt el gondatlanul.”

- 10 A BW-nek „[a] kötelmi jog általános rendszerével” foglalkozó 6. könyve tartalmaz egy, a „Jogellenes károkozás és a jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekmény” címet viselő 3. címet, amelynek 6:162 a következőt írja elő:

„(1) Aki neki felróható jogellenes cselekményt követ el mással szemben, köteles megtéríteni azt a kárt, amely e másik személyt érte.

(2) Jogos indok hiányában jogellenesnek minősül valamely jog megsértése, valamint a valamely törvényes kötelezettséggel vagy a társadalmi életet szabályozó íratlan normával ellentétes cselekmény vagy mulasztás.

(3) Valamely jogellenes cselekmény akkor felróható az elkövetőjének, ha az az ő vétkességéből vagy olyan körülmény miatt következett be, amely a törvény vagy a társadalmi felfogás alapján az ő felelősségi körébe tartozik.”

- 11 A BW „Egyes szerződések” címet viselő 7. könyve „[m]unkaszerződésről” szóló 10. címének 7:661. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az a munkavállaló, aki szerződésének teljesítésével összefüggésben a munkáltatónak vagy olyan harmadik személynek okoz kárt, akivel szemben a munkáltató kártérítési kötelezettséggel tartozik, csak akkor felelős a munkáltatóval szemben, ha a kár a munkavállaló szándékos vagy tudatosan gondatlan cselekménye miatt következett be. Figyelemmel különösen a szerződés jellegére, az eset körülményeiből az előző mondatban említettől eltérő következtetés is levonható.

(2) Az (1) bekezdéstől és a 6. könyv 170. cikkének (3) bekezdésétől a munkavállaló rovására csak írásbeli megállapodás alapján, és csak akkor lehet eltérni, ha a munkavállaló e tekintetben biztosítással rendelkezik.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 12 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy a Holterman Ferho Exploitatie Hollandiában székhellyel rendelkező holdingtársaság. A német jog szerint létesített három leányvállalata van: a Ferho Bewehrungsstahl, a Ferho Vechta és a Ferho Frankfurt, amelyek mindegyike németországi székhellyel rendelkezik.
- 13 2001. április 25-i határozatával a Holterman Ferho Exploitatie közgyűlése a Németországban lakóhellyel rendelkező német állampolgárt, F. L. F. Spies von Bülesheimet nevezte ki e társaság igazgatójának, aki egyúttal a három német leányvállalat ügyvezetője és cégjegyzésre jogosult vezetője is volt.
- 14 2001. május 7-én a Holterman Ferho Exploitatie és F. L. F. Spies von Bülesheim német nyelven készült megállapodást kötött, amely megerősíti ezen utóbbi igazgatói („Geschäftsführer”) kinevezését és megállapítja e tekintetben jogait és kötelezettségeit (a továbbiakban: 2001. május 7-i szerződés).
- 15 2001. július 20-án F. L. F. Spies von Bülesheim a Holterman Ferho Exploitatie ügyvezetőjévé vált.
- 16 Amint az a felek által a tárgyaláson előadott információkból kitűnik, F. L. F. Spies von Bülesheim részvényekkel is rendelkezett a Holterman Ferho Exploitatiében, ezen utóbbi részvényeinek többségével azonban F. L. G. J. Holterman rendelkezett.
- 17 2005. december 31-én F. L. F. Spies von Bülesheimnek a Ferho Frankfurttal, 2006. december 31-én pedig a Holterman Ferho Exploitatiéval, a Ferho Bewehrungsstahllal és a Ferho Vechtával fennálló szerződése megszűnt.
- 18 A feladatainak ellátása során elkövetett állítólagosan súlyos kötelezettségszegések miatt a négy társaság megállapítási és kártérítési keresetet indított F. L. F. Spies von Bülesheimmel szemben a Rechtbank Almelo (Hollandia) előtt.
- 19 Az említett társaságok elsődlegesen azzal érvelnek, hogy F. L. F. Spies von Bülesheim nem megfelelően látta el ügyvezetői megbízatását, valamint hogy ezen az alapon a BW 2:9 cikke értelmében velük szemben felelősséggel tartozik. Hivatkoznak továbbá arra is, hogy munkaszerződésének teljesítése során a BW 7:661 cikke szerinti szándékos vagy tudatos gondatlansággal járt el. A négy társaság másodlagosan azzal érvel, hogy az F. L. F. Spies von Bülesheim által feladatainak ellátása során elkövetett kötelezettségszegések megvalósítják a BW 6:162 cikke szerinti jogellenes cselekményt.
- 20 F. L. F. Spies von Bülesheim azzal érvel, hogy a holland bíróságok nem rendelkeznek joghatósággal a jogvita elbírálására.
- 21 A Rechtbank Almelo megállapította, hogy sem a 44/2001 rendelet 5. cikkének 1. pontja, sem e cikk 3. pontja alapján nem rendelkezik joghatósággal.
- 22 A Gerechtshof te Arnhem helybenhagyta a Rechtbank Almelo ítéletét.
- 23 A Holterman Ferho Exploitatiének a társaság F. L. F. Spies von Bülesheim általi nem megfelelő vezetésén alapuló kérelmét illetően a Gerechtshof te Arnhem megállapította, hogy a 44/2001 rendelet nem jelöli ki egyetlen bíróság joghatóságát sem, így módon – főszabály szerint – a 44/2001 rendelet 2. cikkének (1) bekezdésében szereplő szabályt kell alkalmazni. Ennélfogva F. L. F. Spies von Bülesheim kizárólag valamely német bíróság előtt perelhető.
- 24 Ami a Holterman Ferho Exploitatiének az F. L. F. Spies von Bülesheimet a 2001. május 7-i szerződés nem megfelelő teljesítése miatt terhelő felelősségre alapított kérelmét illeti, a Gerechtshof te Arnhem álláspontja szerint ennek a szerződésnek a 44/2001 rendelet 18. cikkének (1) bekezdése szerinti „egyedi munkaszerződésnek” kell minősülnie. E rendelet 20. cikkének (1) bekezdése értelmében a

munkáltató kizárólag annak a tagállamnak a bíróságai előtt indíthat eljárást, ahol a munkavállaló lakóhelye található. Mivel F.L.F. Spies von Büllenheim lakóhelye Németországban van, a holland bíróságok semmiféle joghatósággal nem rendelkeznek az e kérelem tekintetében benyújtott keresetek elbírálására.

- 25 A Gerechtshof te Arnhem álláspontja szerint ez az érvelés akkor is helytálló, ha a Holterman Ferho Exploitatie keresete a jogellenes károkozással vagy jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel kapcsolatos ügyek körébe tartozik. A jogellenes károkozással vagy jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel kapcsolatos, a 44/2001 rendelet 18. cikkének értelmében vett „egyedi munkaszerződésekre” vonatkozó kérelemmel összefüggő kereset nem eredményezheti a holland bíróságok joghatóságát, mivel e rendelet II. fejezetének 5. szakasza az említett rendelet 5. cikkének 1. és 3. pontjában szereplő szabályoktól eltérő különös szabályt tartalmaz.
- 26 A négy társaság a Gerechtshof te Arnhem ítéletével szemben felülvizsgálati kérelemmel fordult a kérdést előterjesztő bírósághoz.
- 27 Felülvizsgálati kérelmükben azt kifogásolják, hogy a Gerechtshof te Arnhem tévesen alkalmazta a jogot, illetve hogy nem megfelelően indokolta ítéletét. Ezek a kifogások a 44/2001 rendeletben előírt releváns joghatósági szabályoknak – azaz az említett rendelet 5. cikke 1. pontja a) alpontja és 3. pontja, 18. cikke (1) bekezdése, valamint 20. cikke (1) bekezdése egymással összefüggésben is értelmezett rendelkezéseinek – értelmezésére és alkalmazására vonatkoznak. A négy társaság különösen azt kifogásolja, hogy a Gerechtshof te Arnhem megállapította, hogy a holland bíróságok nem rendelkeznek joghatósággal, amennyiben kérelmük azon alapul, hogy F.L.F. Spies von Büllenheim nem tartotta tiszteletben kötelezettségeit a Holterman Ferho Exploitatie igazgatójaként.
- 28 A Hoge Raad der Nederlanden rámutat, hogy a holland jog értelmében különbséget kell tenni egyrésztől valamely személynek egy társaság ügyvezetőjeként amiatt fennálló felelősége között, hogy elmulasztotta teljesíteni a társasági jog értelmében a BW 2:9 cikke alapján rá háruló feladatok megfelelő ellátására irányuló kötelezettségét, illetve a BW 6:162 cikke szerinti jogellenes cselekmény miatt fennálló felelősége között, másrésztől pedig az e személyt – ügyvezetői minőségétől függetlenül – e társaság „munkavállalójaként” munkaszerződésének teljesítése során tanúsított, a BW 7:661 cikke szerinti szándékos vagy tudatos gondatlanság alapján terhelő felelősség között.
- 29 A Hoge Raad der Nederlanden álláspontja szerint annak a kérdésnek a megválaszolása, hogy a holland bíróságok rendelkeznek-e, vagy sem, joghatósággal az ügy elbírálására, az egyfelől a 44/2001 rendelet II. fejezetének 5. szakaszában (18–21. cikk) előírt, másfelől pedig az e rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontjában és 3. pontjában meghatározott joghatósági szabályok közötti kapcsolat vizsgálatát teszi szükségessé. Még konkrétabban az a kérdés merül fel, hogy az említett 5. szakasz kizárja-e az említett 5. cikk 1. pontja a) pontjának és 3. pontjának alkalmazását a jelen ügybelihez hasonló esetben, amikor is valamely társaság az alperessel szemben nemcsak ügyvezetői minőségében indít eljárást amiatt, hogy nem megfelelően látta el feladatait, illetve hogy jogellenesen járt el, hanem – e tisztségtől függetlenül – amiatt is, hogy az említett társasággal megkötött munkaszerződésének teljesítése során szándékos vagy tudatos gondatlansággal járt el.
- 30 E körülmények között a Hoge Raad der Nederlanden felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:
- „1) Úgy kell-e értelmezni a 44/2001/EK rendelet II. fejezetének 5. szakasza (18–21. cikk) szerinti rendelkezéseket, hogy azok kizárják az említett rendelet 5. cikke 1. pontja a) alpontjának vagy 5. cikke 3. pontjának alkalmazását a jelen ügghöz hasonló olyan ügyben, amelyben az alperest nemcsak ügyvezetőként, feladatainak nem megfelelő ellátása vagy jogellenes cselekmény miatt, hanem e tisztségtől függetlenül, az alperes és a társaság között létrejött munkaszerződés teljesítése keretében elkövetett szándékos vagy tudatos gondatlanság miatt is felelősségre vonja a társaság?

- 2) a) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén úgy kell-e értelmezni a 44/2001/EK rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontjában szereplő »egy szerződés vagy egy szerződéses igény« fogalmát, hogy e fogalom egy, a jelen ügghöz hasonló olyan ügyet is magában foglal, amelyben valamely társaság e társaság ügyvezetői minőségében eljáró személyt von felelősségre az e személyre a társasági jog értelmében háruló feladatok megfelelő ellátására vonatkozó kötelezettségének megsértése miatt?
- b) A 2.a) kérdésre adandó igenlő válasz esetén úgy kell-e értelmezni a 44/2001/EK rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontjában szereplő »a [keresettel] vitatott kötelezettség teljesítésének helye« fogalmát, hogy ez azt a helyet jelenti, ahol az ügyvezető ellátta vagy el kellett volna látnia a társasági jog értelmében rá háruló feladatokat, amely főszabály szerint az említett rendelet 60. cikke (1) bekezdésének b), illetve c) pontja értelmében vett központi ügyvezetésének helye vagy az üzleti tevékenység fő helye?
- 3) a) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén úgy kell-e értelmezni a 44/2001/EK rendelet 5. cikkének 3. pontjában szereplő »jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyekben« fogalmát, hogy e fogalom egy, a jelen ügghöz hasonló olyan ügyet is magában foglal, amelyben valamely társaság e társaság ügyvezetői minőségében eljáró személyt von felelősségre az e személyre a társasági jog értelmében háruló feladatok nem megfelelő ellátása vagy jogellenes cselekmény miatt?
- b) A 3. a) kérdésre adandó igenlő válasz esetén úgy kell-e értelmezni a 44/2001/EK rendelet 5. cikkének 3. pontjában szereplő »[az] a hely[...] [...], ahol a káresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet« fogalmát, hogy ez azt a helyet jelenti, ahol az ügyvezető ellátta vagy el kellett volna látnia a társasági jog értelmében rá háruló feladatokat, amely főszabály szerint az érintett társaságnak az említett rendelet 60. cikke (1) bekezdésének b), illetve c) pontja értelmében vett központi ügyvezetésének helye vagy üzleti tevékenységének fő helye?»

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 31 Előzetesen megjegyzendő, hogy a kérdést előterjesztő bíróság, amennyiben a nemzeti jogi szabályoknak megfelelően olyan felülvizsgálati kérelemre vonatkozóan folytat eljárást, amely valamely személynek egy társaság ügyvezetői minőségében, valamint jogellenes károkozás miatt fennálló felelőssége tárgyában nyújtottak be, a 44/2001 rendelet II. fejezetének 5. szakasza (18–21. cikk) szerinti, egyedi munkaszerződéssel kapcsolatos ügyek, e rendelet 5. cikkének 1. pontja szerinti, szerződés vagy szerződéses igény, illetve az említett rendelet 5. cikkének 3. pontja szerinti, a jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyekben fennálló joghatósággal kapcsolatos rendelkezéseinek értelmezésére vonatkozóan kíván választ kapni a Bíróságtól.
- 32 E tekintetben önmagában az a körülmény, hogy a felperes a keresetlevelében több felelősségi jogalapot feltüntet, nem elegendő annak megállapításához, hogy egy ilyen kereset minden egyes hivatkozott rendelkezés hatálya alá tartozhat. Ez ugyanis csak akkor van így, ha a felrótt cselekmény az e rendelkezésekből eredő kötelezettségek megszegésének tekinthető, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia (lásd analógia útján: Brogsitter-ítélet, C-548/12, EU:C:2014:148, 24. pont).

Az első kérdésről

- 33 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy a 44/2001 rendelet II. fejezete 5. szakaszának (18–21. cikk) rendelkezéseit akként kell-e értelmezni, hogy azok kizárják az e rendelet 5. cikke 1. és 3. pontjának alkalmazását az alapeljárásbelihez hasonló olyan

helyzetben, amikor egy társaság a nála igazgatói és ügyvezetői feladatokat ellátó személlyel szemben az e személy által feladatainak ellátása során elkövetett hibák megállapíttatása és kártérítés érvényesítése céljából indít eljárást.

- 34 Előjáróban meg kell állapítani, hogy a joghatóság meghatározására vonatkozó, a 44/2001 rendelet említett szakaszában előírt különös szabályok alkalmazásának kérdése a jelen ügyben csak akkor merül fel, ha úgy lehet tekinteni, hogy F. L. F. Spies von Büllersheimet az e rendelet 18. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „egyesi munkaszerződés” fűzte ahhoz a társasághoz, amelynek igazgatója és ügyvezetője volt, és ekként az ugyanezen cikk értelmében vett „munkavállalónak” minősülhet.
- 35 Meg kell állapítani egyrészt, hogy a 44/2001 rendelet nem határozza meg sem az „egyesi munkaszerződés”, sem a „munkavállaló” fogalmát.
- 36 Másrészt, a nemzeti jog alapján nem lehet megoldani azt a kérdést, hogy minek minősül az F. L. F. Spies von Büllersheim és az említett társaság közötti kapcsolat (lásd analógia útján: Kiiski-ítélet, C-116/06, EU:C:2007:536, 26. pont).
- 37 A 44/2001 rendelet és különösen 18. cikke teljes körű érvényesülésének biztosítása érdekében ugyanis az említett rendelkezésben szereplő jogi fogalmakat önálló és valamennyi tagállamban azonos módon kell értelmezni (Mahamdia-ítélet, C-154/11, EU:C:2012:491, 42. pont).
- 38 Mivel a 44/2001 rendelet a Brüsszeli Egyezmény helyébe lép, a Bíróság által az ezen egyezmény rendelkezéseire vonatkozóan adott értelmezés az említett rendelet rendelkezéseire is érvényes, amennyiben e közösségi jogszabályok rendelkezései egyenértékűnek tekinthetők (Zuid-Chemie ítélet, C-189/08, EU:C:2009:475, 18. pont).
- 39 Ami a 44/2001 rendelet 18–21. cikke elfogadásának alapjául szolgáló rendelkezést, a Brüsszeli Egyezmény 5. cikkének 1. pontját illeti, a Bíróság már megállapította, hogy a munkaszerződések bizonyos sajátos tulajdonságokkal rendelkeznek, amennyiben olyan tartós kapcsolatot hoznak létre, amely a munkavállalót bizonyos mértékben a vállalkozás vagy a munkáltató szervezeti keretei közé vonja, és amennyiben meghatározzák a tevékenységek végzésének helyét, amely meghatározza a kötelezően alkalmazandó jog rendelkezéseinek és a kollektív szerződéseknek az alkalmazását (Shenavai-ítélet, 266/85, EU:C:1987:11, 16. pont).
- 40 Ezt az értelmezést a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról és a bírósági határozatok végrehajtásáról szóló, Luganóban 1988. szeptember 16-án kötött egyezményről (HL 1988. L 319., 9. o.) szóló Jenard–Müller jelentés 41. pontja is megerősíti, amely szerint a „munkaszerződés” önálló fogalmát illetően megállapítható, hogy az a munkavállalónak a munkáltatóval szembeni alárendeltségi viszonyát feltételezi.
- 41 Egyebekben ami a „munkavállaló” fogalmát illeti, a Bíróság az EUMSZ 45. cikk, valamint több uniós jogalkotási aktus – például a várandós, a gyermekágyas vagy szoptató munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről szóló, 1992. október 19-i 92/85/EGK tanácsi irányelv (tizedik egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének értelmében) (HL L 348., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 2. kötet, 110. o.) – értelmezése során megállapította, hogy a munkaviszony lényeges jellemzője az a körülmény, hogy valamely személy meghatározott ideig, más javára és irányítása alatt díjazás ellenében szolgáltatást nyújt (a munkavállalók szabad mozgásával összefüggésben lásd: Lawrie-Blum ítélet, 66/85, EU:C:1986:284, 16. és 17. pont; a 92/85 irányelvvel összefüggésben pedig lásd: Danosa-ítélet, C-232/09, EU:C:2010:674, 39. pont).
- 42 Ezeket a tényezőket a „munkavállaló” 44/2001 rendelet 18. cikkének értelmében vett fogalma tekintetében is figyelembe kell venni.

- 43 A 44/2001 rendelet II. fejezet 5. szakaszának célját illetően elegendő emlékeztetni arra, hogy amint az a (13) preambulumbekzdésből kitűnik, a rendelet célja, hogy az általános joghatósági szabályoktól való eltérés révén megerősített védelmet biztosítson a szerződések – köztük a munkaszerződések – gyengébb felei számára.
- 44 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az említett 5. szakaszban szereplő szabályok nemcsak sajátos, hanem kimerítő jelleggel is rendelkeznek (Glaxosmithkline és Laboratoires Glaxosmithkline ítélet, C-462/06, EU:C:2008:299, 18. pont).
- 45 A fenti megfontolások tükrében kell a kérdést előterjesztő bíróságnak – a jelen ítélet 39. és 41. pontjában felidézett kritériumok alapulvételével – megvizsgálnia, hogy a jelen ügyben F. L. F. Spies von Bülesheim a Holterman Ferho Exploitatie igazgatói és ügyvezetői minőségében meghatározott ideig e társaság javára és irányítása alatt díjazás ellenében szolgáltatást nyújtott-e és hogy olyan tartós kapcsolat fűzte-e őt a társasághoz, amely őt bizonyos mértékben e társaság szervezeti keretei közé vonta.
- 46 Ami konkrétan az alárendeltségi viszonyt illeti, egy ilyen viszony fennállását a felek közötti kapcsolatot jellemző összes tényállási elemre és körülményre figyelemmel kell értékelni (Balkaya-ítélet, C-229/14, EU:C:2015:455, 37. pont).
- 47 A kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia, hogy a Holterman Ferho Exploitatie részvényeseként F. L. F. Spies von Bülesheim milyen mértékben tudta befolyásolni azon társaság ügyvezető testületének szándékát, amelynek ügyvezetője volt. Ebben az esetben azt kell majd megállapítani, hogy kinek a hatáskörébe tartozott az, hogy F. L. F. Spies von Bülesheim számára utasításokat adjon, és ellenőrizze azok végrehajtását. Amennyiben az bizonyosodik be, hogy F. L. F. Spies von Bülesheim nem elhanyagolható mértékben tudott befolyást gyakorolni az említett testületre, akkor a Bíróság munkavállaló fogalmával kapcsolatos ítélkezési gyakorlatának értelmében vett alárendeltségi viszony hiányát kell majd megállapítani.
- 48 Amennyiben a kérdést előterjesztő bíróság a fent említett tényezők összességének vizsgálatát követően azt állapítaná meg, hogy F. L. F. Spies von Bülesheimet – igazgatói és ügyvezetői minőségében – a 44/2001 rendelet 18. cikkének (1) bekezdése értelmében vett egyedi munkaszerződés fűzte a Holterman Ferho Exploitatiehez, a bíróságnak alkalmaznia kell a 44/2001 rendelet II. fejezetének 5. szakaszában előírt joghatósági szabályokat.
- 49 A fenti megfontolások összességére tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az alapeljárásbelihez hasonló olyan helyzetben, amikor egy társaság a nála igazgatói és ügyvezetői feladatokat ellátó személlyel szemben az e személy által feladatainak ellátása során elkövetett hibák megállapíttatása és kártérítés érvényesítése céljából indít eljárást, a 44/2001 rendelet II. fejezete 5. szakaszának (18–21. cikk) rendelkezéseit akként kell értelmezni, hogy azok kizárják az e rendelet 5. cikke 1. és 3. pontjának alkalmazását, feltéve, hogy az említett személy – igazgatói és ügyvezetői minőségében – meghatározott ideig e társaság javára és irányítása alatt díjazás ellenében szolgáltatást nyújtott, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

A második kérdéstről

- 50 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy a 44/2001 rendelet 5. cikkének 1. pontját akként kell-e értelmezni, hogy az „egy szerződés vagy egy szerződéses igény” fogalmába tartozik a társaság által egykori ügyvezetőjével szemben a társasági jog értelmében az ügyvezetőre háruló kötelezettségek állítólagos elmulasztása miatt indított kereset. Igenlő válasz esetén a kérdést előterjesztő bíróság arra kíván választ kapni, hogy a keresettel vitatott kötelezettség teljesítésének helye az e rendelet 60. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontja szerinti helynek felel-e meg.

- 51 Ez a kérdés az alapeljárásbeli jogvita megoldása tekintetében abban az esetben releváns, ha a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre adott válaszban szereplő tényezők vizsgálatát követően azt állapítja meg, hogy F. L. F. Spies von Bülllesheim nem a Holterman Ferho Exploitatie munkavállalójaként látta el feladatait.
- 52 A második kérdés első részének megválaszolása céljából emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a 44/2001 rendelet 5. cikkének 1. pontjában szereplő, az „egy szerződés vagy egy szerződéses igény” fogalma feltételezi az egyik fél által a másik felé szabadon vállalt kötelezettség fennállását (lásd Česká spořitelna ítélet, C-419/11, EU:C:2013:165, 46. pont).
- 53 Amint azt a főtanácsnok indítványának 46. pontjában megállapította, F. L. F. Spies von Bülllesheim és a Holterman Ferho Exploitatie szabadon vállalt kölcsönös kötelezettségeket, olyan értelemben, hogy F. L. F. Spies von Bülllesheim úgy döntött, hogy igazgatni és vezetni fogja ezt a társaságot, a társaság pedig kötelezettséget vállalt arra, hogy díjazást fizet ezért a tevékenységért, ekként pedig viszonyuk szerződéses jellegűnek tekinthető, következésképpen pedig a társaság által egykori ügyvezetőjével szemben a társasági jog értelmében az ügyvezetőre háruló feladatok megfelelő ellátására irányuló kötelezettségének állítólagos elmulasztása miatt indított kereset a 44/2001 rendelet 5. cikkének 1. pontja szerinti az „egy szerződés vagy egy szerződéses igény” fogalmába tartozik.
- 54 E tekintetben ugyanis úgy tűnik, hogy az ügyvezető tevékenysége a valamely szerződés felei között keletkezőkkel azonos jellegű szoros kapcsolatokat keletkeztet, következésképpen pedig jogszerű úgy vélni, hogy a társaság által egykori ügyvezetőjével szemben a társasági jog értelmében az ügyvezetőre háruló feladatok megfelelő ellátására irányuló kötelezettségének állítólagos elmulasztása miatt indított kereset a 44/2001 rendelet 5. cikkének 1. pontja szerinti az „egy szerződés vagy egy szerződéses igény” fogalmába tartozik (lásd analógia útján: Peters Bauunternehmung ítélet, 34/82, EU:C:1983:87, 13. pont).
- 55 A keresettel vitatott kötelezettség teljesítésének a 44/2001 rendelet 5. cikkének 1. pontja szerinti „helyét” illetően különbséget kell tenni a között, hogy az említett kereset e rendelet 5. cikke 1. pontja a) alpontjának vagy 5. cikke 1. pontja b) alpontja második francia bekezdésének hatálya alá tartozik-e.
- 56 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy tekintettel az e rendelkezés a) pontja és b) pontja között a c) pontban meghatározott hierarchiára, a 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontjának a) alpontjában előírt joghatósági szabály célja, hogy csak másodlagosan és az 5. cikk 1. pontjának b) alpontjában szereplő joghatósági szabályok alkalmazása hiányában legyen alkalmazandó (Corman-Collins ítélet, C-9/12, EU:C:2013:860, 42. pont).
- 57 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy az olyan szerződés, amelynek jellemző kötelezettsége szolgáltatás nyújtása, az ugyanezen rendelet 5. cikke 1. pontja b) alpontjának második francia bekezdése szerinti „szolgáltatás nyújtásának” fog minősülni (Car Trim ítélet, C-381/08, EU:C:2010:90, 32. pont). A „szolgáltatás” fogalma magában foglalja legalábbis azt, hogy a szolgáltatásnyújtó fél meghatározott tevékenységet végez díjazás ellenében (Falco Privatstiftung és Rabitsch ítélet, C-533/07, EU:C:2009:257, 29. pont).
- 58 A társasági jog keretében – amennyiben az ügyvezető és a vezetett társaság között fennálló jogviszonyra jellemző kötelezettség díjazás ellenében végzett meghatározott tevékenységet foglal magában – e tevékenységnek a 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontja b) alpontjának második francia bekezdése szerinti „szolgáltatás nyújtásának” kell minősülnie.
- 59 E megfontolások tükrében kell meghatározni, hogy mi a keresettel vitatott kötelezettség teljesítésének helye.

- 60 Tekintettel a 44/2001 rendelet 5. cikke 1. pontja b) alpontja második francia bekezdésének szövegére, amely szerint a tagállam területén az a hely a meghatározó, ahol „a szerződés szerint” a szolgáltatást nyújtották, vagy kellett volna nyújtani, a szolgáltatásnyújtás elsődleges helyét a lehető legnagyobb mértékben magának a szerződésnek a rendelkezéseiből kell kikövetkeztetni (Wood Floor Solutions Andreas Domberger ítélet, C-19/09, EU:C:2010:137, 38. pont).
- 61 Az alapügyben nem vitatott, hogy a 2001. május 7-i szerződés nem tartalmaz egyetlen olyan kikötést sem, amely megkövetelné, hogy F. L. F. Spies von Büllersheim szükségszerűen egy meghatározott helyen végezze tevékenységeit.
- 62 A kérdést előterjesztő bíróságnak kell azonban a Holterman Ferho Exploitatie létesítő okiratában vagy az ügyvezetőnek az e társasággal szembeni kötelezettségeit meghatározó bármely más dokumentumban megvizsgálnia azt, hogy azokból ki lehet-e következtetni az F. L. F. Spies von Büllersheim által nyújtott szolgáltatások elsődleges helyét.
- 63 Ha sem a Holterman Ferho Exploitatie alapító okiratának rendelkezéseiből, sem az ügyvezetőnek az e társasággal szembeni kötelezettségeit meghatározó más dokumentumból nem lehet meghatározni azt a helyet, ahol F. L. F. Spies von Büllersheim a szolgáltatásait elsődlegesen nyújtotta, akkor azt kell figyelembe venni, hogy ezeket a szolgáltatásokat e társaság javára nyújtották.
- 64 Amint arra a főtanácsnok indítványának 57. pontjában rámutatott, a társaság létesítő okiratában vagy bármely más dokumentumban szereplő eltérő kikötés hiányában a kérdést előterjesztő bíróságnak kell meghatároznia azt a helyet, ahol F. L. F. Spies von Büllersheim a szerződés teljesítése keretében ellátott tevékenységeit túlnyomórészt végezte, feltéve, hogy a szolgáltatásoknak a szóban forgó helyen történő nyújtása nem ellentétes a feleknek a szerződéses rendelkezésekben tükröződő szándékával. E tekintetben figyelembe lehet venni különösen az e helyen töltött időt és az ott végzett tevékenységek jelentőségét, az elé terjesztett bizonyítékok alapján pedig a nemzeti bíróság feladata joghatóságának meghatározása.
- 65 A fenti megfontolásokra tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 44/2001 rendelet 5. cikkének 1. pontját akként kell értelmezni, hogy a társaság által egykori ügyvezetőjével szemben a társasági jog értelmében az ügyvezetőre háruló kötelezettségek állítólagos elmulasztása miatt indított kereset az „egy szerződés vagy egy szerződéses igény” fogalmába tartozik. A társaság létesítő okiratában vagy bármely más dokumentumban szereplő eltérő kikötés hiányában a kérdést előterjesztő bíróságnak kell meghatároznia azt a helyet, ahol az ügyvezető a szerződés teljesítése keretében ellátott tevékenységeit túlnyomórészt végezte, feltéve, hogy a szolgáltatásoknak a szóban forgó helyen történő nyújtása nem ellentétes a feleknek a szerződéses rendelkezésekben tükröződő szándékával.

A harmadik kérdésről

- 66 Harmadik kérdésével a Hoge Raad der Nederlanden lényegében arra kíván választ kapni, hogy a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontját akként kell-e értelmezni, hogy amennyiben az alkalmazandó nemzeti jog lehetővé teszi bírósági eljárásnak szerződéses jogviszony, valamint jogellenes károkozás vagy jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekmény alapján egyidejűleg történő megindítását, ez a rendelkezés az alapeljárásbelihez hasonló olyan helyzetre is kiterjed, amelyben valamely társaság egy személyt mind mint a társaság ügyvezetőjét, mind pedig jogellenes cselekmény miatt perli. Igenlő válasz esetén a kérdést előterjesztő bíróság arra kíván választ kapni, hogy az a hely, ahol a kéresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet, megfelel-e az e rendelet 60. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontja szerinti helynek.

- 67 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdéshez hasonlóan ez a kérdés is akkor releváns az alapeljárársbeli jogvita megoldása szempontjából, ha a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre adott válaszban szereplő tényezők vizsgálatát követően azt állapítja meg, hogy F.L.F. Spies von Bülesheim nem a Holterman Ferho Exploitatie munkavállalójaként látta el feladatait.
- 68 Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontját minden olyan kérelemre alkalmazni kell, amely az alperes felelősségének megállapítására irányul, és amely nem kapcsolódik az e rendelet 5. cikkének 1. pontja szerinti „szerződés[hez] vagy [...] szerződéses igény[hez]” (lásd többek között: Brogsitter-ítélet, C-548/12, EU:C:2014:148, 20. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 69 Amint az a második kérdésre adott válaszból kitűnik, a valamely társaság és ügyvezetője között fennálló jogviszonynak a 44/2001 rendelet 5. cikkének 1. pontja szerinti „szerződés[nek] vagy [...] szerződéses igény[nek]” kell minősülnie.
- 70 Következésképpen, amennyiben a nemzeti jog lehetővé teszi, hogy a társaságnak az egykori ügyvezetőjével szembeni kérelme állítólagos jogellenes cselekményen alapuljon, ez a kérelem kizárólag akkor tartozhat a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontjában szereplő joghatósági szabály értelmében vett „jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyek” körébe, ha nem kapcsolódik a társaság és az ügyvezető között fennálló szerződéses jogviszonyhoz.
- 71 Ha a felrótt cselekmény az ügyvezető szerződéses kötelezettségei megszegésének tekinthető – amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia –, azt kell megállapítani, hogy a 44/2001 rendelet 5. cikkének 1. pontjában kijelölt bíróság rendelkezik joghatósággal arra, hogy e cselekményre vonatkozóan határozatot hozzon. Ellenkező esetben az e rendelet 5. cikkének 3. pontjában szereplő joghatósági szabályt kell alkalmazni (lásd analógia útján: Brogsitter-ítélet, C-548/12, EU:C:2014:148, 24–27. pont).
- 72 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontját önállóan és megszorítóan kell értelmezni (CDC Hydrogen Peroxide ítélet, C-352/13, EU:C:2015:335; 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontjában szereplő azon helyet illetően, ahol „a káresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet”, emlékeztetni kell arra, hogy ez a kifejezés magában foglalja egyrészt azt a helyet, ahol a kárt okozó esemény, másrészt azt a helyet, ahol a káresemény bekövetkezett, ezért a felperes választásától függően az alperes perelhető mind az egyik, mind a másik hely szerinti bíróság előtt (Coty Germany ítélet, C-360/12, EU:C:2014:1318, 46. pont).
- 73 Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az említett rendelet 5. cikkének 3. pontjában előírt joghatósági szabály alapja a jogvita és a káresemény bekövetkezésének vagy esetleges bekövetkezésének helye szerinti bíróságok közötti különösen szoros kapcsolat fennállása, amely az igazságszolgáltatás megfelelő működésére és a hatékony eljárásszervezésre tekintettel igazolja a joghatóság e bíróság számára való biztosítását (CDC Hydrogen Peroxide ítélet, C-352/13, EU:C:2015:335; 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 74 A jogellenes károkozással, jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyekben ugyanis a jogvita tárgyához való közelsége és a könnyebb bizonyításfelvétel miatt rendszerint a káresemény bekövetkezésének vagy esetleges bekövetkezésének helye szerinti bíróság a legalkalmasabb a határozathozatalra (CDC Hydrogen Peroxide ítélet, C-352/13, EU:C:2015:335; 40. pont).

- 75 A jelen ítélet 72. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatban elismert kapcsolótényezők egyike kiválasztásának tehát lehetővé kell tennie azon bíróság joghatóságának megállapítását, amely objektív szempontból a legalkalmasabb helyzetben van annak megítélésére, hogy a perelt személy felelősségének megállapításához szükséges feltételek teljesülnek-e, így csak azon bíróság előtt lehet érvényesen eljárást kezdeményezni, amelynek illetékességi területén a releváns kapcsolótényező található (CDC Hydrogen Peroxide ítélet, C-352/13, EU:C:2015:335; 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 76 A kárt okozó esemény helyét illetően – a főtanácsnok által az indítvány 65. pontjában megállapítottaknak megfelelően – figyelembe kell venni, hogy ezt a helyet képezheti az a hely, ahol F. L. F. Spies von Büllenheim a Holterman Ferho Exploitatie társaság ügyvezetői feladatait ellátta.
- 77 A kár bekövetkezésének helyét illetően a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy az az a hely, ahol a társaság által hivatkozott állítólagos kár ténylegesen bekövetkezik (lásd ebben az értelemben: CDC Hydrogen Peroxide ítélet, C-352/13, EU:C:2015:335; 52. pont).
- 78 A jelen ügyben annak meghatározása céljából, hogy hol okozhatott kárt az F. L. F. Spies von Büllenheim által ügyvezetői feladatainak ellátása során tanúsított jogellenes magatartás, a kérdést előterjesztő bíróságnak – a rendelkezésére álló információk alapján – figyelembe kell majd vennie, hogy az „az a hely, ahol a káresemény bekövetkezett” fogalom nem értelmezhető olyan mértékben kiterjesztő módon, hogy bármilyen olyan helyet magában foglaljon, ahol megjelenhetnek az olyan cselekmény hátrányos következményei, amely egy másik helyen már ténylegesen bekövetkezett kárt okozott.
- 79 A fenti megfontolásokra tekintettel a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az alapeljárásbelihez hasonló körülmények között, amikor is valamely társaság az egykori ügyvezetőjét annak állítólagosan jogellenes cselekménye miatt perli, a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontját akként kell értelmezni, hogy ez a kereset akkor tartozik a jogellenes károkozással kapcsolatos ügyek körébe, ha a felrótt cselekmény nem tekinthető az ügyvezetőre a társasági jog alapján háruló szerződéses kötelezettségek megszegésének, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia. Az ügy tényállása alapján ennek a bíróságnak kell meghatároznia a kárt okozó esemény bekövetkezésének helyével és az e kár tényleges bekövetkezésének helyével fennálló legszorosabb kapcsolótényezőt.

A költségekről

- 80 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) Az alapeljárásbelihez hasonló olyan helyzetben, amikor egy társaság a nála igazgatói és ügyvezetői feladatokat ellátó személlyel szemben az e személy által feladatainak ellátása során elkövetett hibák megállapíttatása és kártérítés érvényesítése céljából indít eljárást, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet II. fejezete 5. szakaszának (18–21. cikk) rendelkezéseit akként kell értelmezni, hogy azok kizárják az e rendelet 5. cikke 1. és 3. pontjának alkalmazását, feltéve, hogy az említett személy – igazgatói és ügyvezetői minőségében – meghatározott ideig e társaság javára és irányítása alatt díjazás ellenében szolgáltatást nyújtott, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia.

- 2) A 44/2001 rendelet 5. cikkének 1. pontját akként kell értelmezni, hogy a társaság által egykori ügyvezetőjével szemben a társasági jog értelmében az ügyvezetőre háruló kötelezettségek elmulasztása miatt indított kereset az „egy szerződés vagy egy szerződéses igény” fogalmába tartozik. A társaság létesítő okiratában vagy bármely más dokumentumban szereplő eltérő kikötés hiányában a kérdést előterjesztő bíróságnak kell meghatároznia azt a helyet, ahol az ügyvezető a szerződés teljesítése keretében ellátott tevékenységeit túlnyomórészt végezte, feltéve, hogy a szolgáltatásoknak a szóban forgó helyen történő nyújtása nem ellentétes a feleknek a szerződéses rendelkezésekben tükröződő szándékával.
- 3) Az alapeljárásbelihez hasonló körülmények között, amikor is valamely társaság az egykori ügyvezetőjét annak állítólagosan jogellenes cselekménye miatt perli, a 44/2001 rendelet 5. cikkének 3. pontját akként kell értelmezni, hogy ez a kereset akkor tartozik a jogellenes károkozással kapcsolatos ügyek körébe, ha a felrótt cselekmény nem tekinthető az ügyvezetőre a társasági jog alapján háruló szerződéses kötelezettségek megszegésének, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia. Az ügy tényállása alapján ennek a bíróságnak kell meghatároznia a kárt okozó esemény bekövetkezésének helyével és az e kár tényleges bekövetkezésének helyével fennálló legszorosabb kapcsolótényezőket.

Aláírások